

Steinklubben 60 år

Norges eldste geologiforening 1965–2025

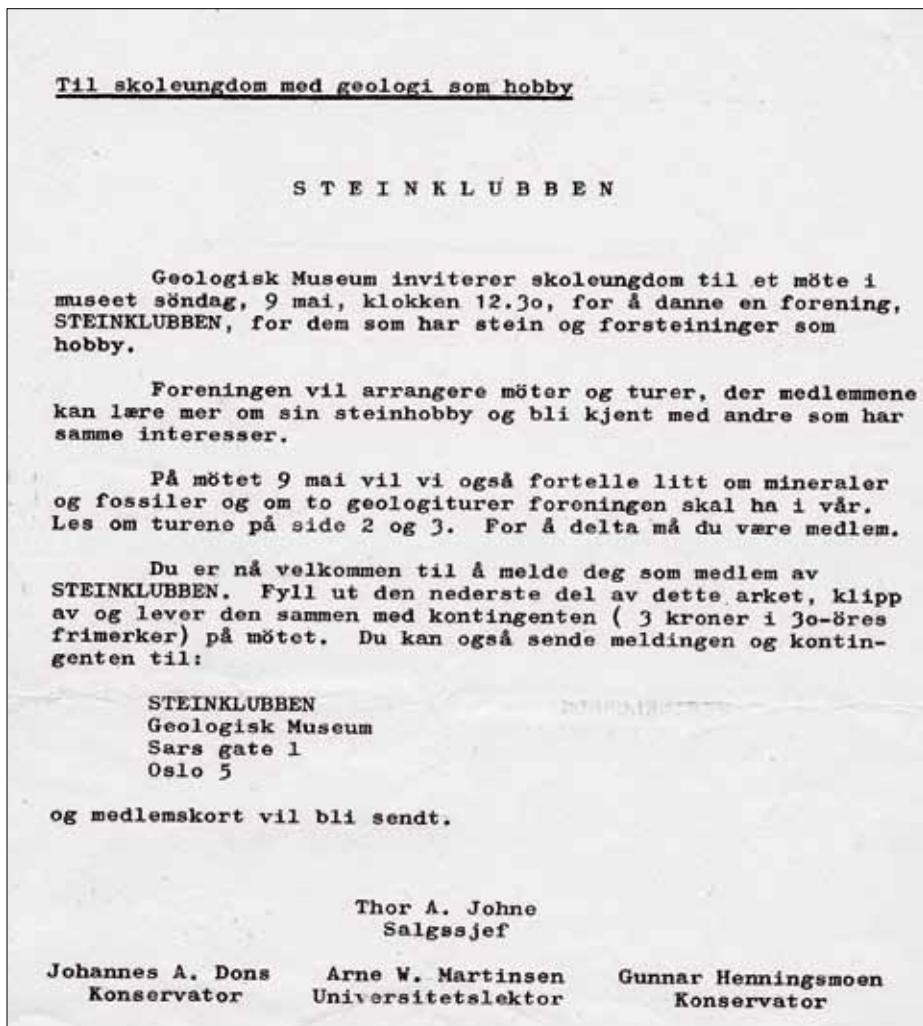
av Lars O. Kvamsdal, leder av Steinklubben

Det hele startet med at første-konservator Johannes A. Dons (1920–2009) observerte at det stadig var barn og ungdom som leverte inn prøver for identifikasjon i «garderoben» på Geologisk museum på Tøyen. Han hadde kontor vis-à-vis «garderoben» og hadde god anledning til å følge med på «trafikken» der.

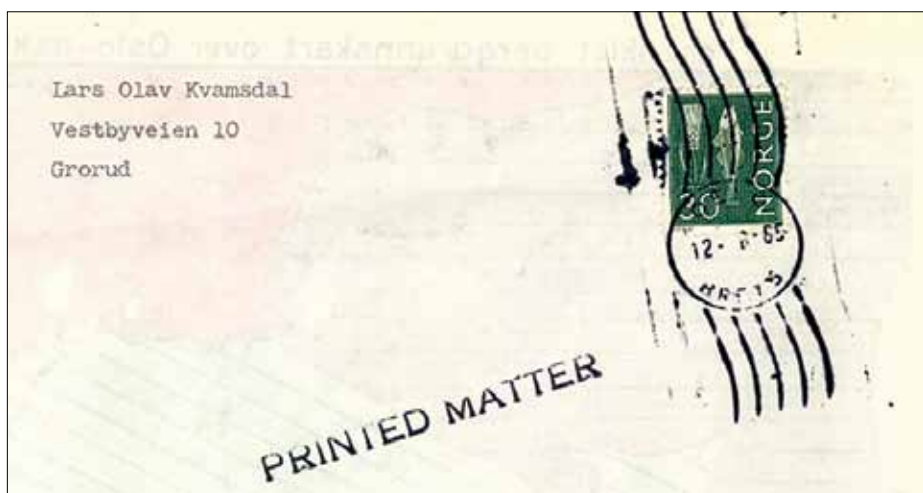
Denne «trafikken» besto av barn og unge som leverte inn bergarter, mineraler og fossiler for å få dem identifisert. Sammen med steinene var det et skjema der navnet på eier av steinene, funnsted og hva vi ville vite om steinen ble fylt ut. Prøvene og skjemaet ble levert videre til fagfolk på museet og identifisert, før prøvene igjen havnet i «garderoben» sammen med skjemaet der det sto hva vi hadde funnet. Steinene kunne nå hentes av eieren.

Dons ønsket å gjøre noe mer for barna som viste så stor interesse for geologi, mineralogi og paleontologi. Etter drøftinger med Arne W. Martinsen (1922–2017) og Gunnar Henningsmoen (1919–1996) på museet og ikke minst Thor A. Johnne (1921–2012) (mineral-samler), ble de enige om å starte en forening for disse barna. Et skriv (gjengitt til høyre) ble delt ut til barn som var innom på museet med prøver.

Som det framkommer i skrevet, er stiftelsesdatoen for Steinklubben 9. mai 1965. Navnet på klubben ga seg selv; Steinklubben. Det var ingen andre

Invitasjon til å bli medlem av Steinklubben

Det kostet 30 øre å sende ut turinnkallinger i 1966.
I dag ville tilsvarende post kostet kr 25,-

steinklubber i landet på den tiden, så navnet måtte bli Steinklubben. Kontingenten ble satt til kr. 3,-. Beløpet kunne betales inn i kontanter eller i form av 30-øres frimerker. Det kostet den gangen 30 øre å sende ut turinnkallinger.

Thor A. Johnne ble valgt som leder av klubben. Han hadde allerede et nært samarbeid med museet, og det var naturlig at han ble leder av klubben siden han ikke var ansatt på museet. Den første turen gikk til de klassiske lokalitetene på Grua på Hadeland 23. mai 1965. Like etter, 27. mai 1965, gikk turen til Slemmestad. På den tiden jobbet Johnne i Esso, og det ble holdt møte for steinklubbmedlemmene i kantina til Esso i Vika i Oslo.

Steinklubbens første tur gikk til Grua, Lunner, Oppland 23. mai 1965. Det var frammøte på Grua stasjon. Bjørn Funke er nr. tre fra høyre.

Steinklubben fyller 40 år. Jubileumstur til Grua 22. mai 2005. Turen startet på Grorud i Oslo. Fra venstre Steinklubbens første leder Thor A. Johnne, Steinklubbens nåværende leder Lars O. Kvamsdal, Steinklubbens fossilspesialist Bjørn Funke og initiativtaker til Steinklubben Johannes A. Dons. Foto: May-Liss Funke.

Deltakere på Steinklubbens 40-årsjubileumstur til Grua 22. mai 2005 på samme sted som for 40 år siden. Med på bildet er May-Liss og Bjørn Funke, Johannes A. Dons, Thor Johnne og Lars O. Kvamsdal.

Johnne satt som leder av Steinklubben i 11 år, fram til 1976. Da overtok Lars O. Kvamsdal som leder og har vært det siden, altså i 49 år.

I starten var det stor aktivitet i klubben, med fire turer og to møter i året. Fossiltur og mineraltur vår og høst; vårmøte og høstmøte. Det ble også arran-

gert overnattingsturer bl.a. til Telemark og Lom. Etter hvert dabbet interessen for møtene av, så vi sluttet med det. Også antall turer ble redusert. Fra

2002 har vi hatt en mineraltur og en fossiltur i året. Det siste har resultert i at turene er høyt prioritert av medlemmene slik at frammøtet alltid er godt. På turene er det ofte med fagfolk fra museet.

De første årene Steinklubben var i drift var det ikke så mange lokaliteter som var fredet. Dette gjorde at vi kunne variere turmålene mye mer enn vi kan i dag. Færre turmål har også vært med på å begrense antall turer.

Klubbavisen Mi-Fo kommer fremdeles ut på papir og inneholder turinnkallinger, refe-

rater og annen informasjon som er relevant for klubbens medlemmer. Det er tradisjon at en av turdeltakerne skriver referat, dermed får vi fordelt oppgaven og variert formen på referatene.

Hva tenker vi oss så om Steinklubbens framtid? 60 år er lang tid, og vi som driver klubben i dag, Bjørn Funke og Lars O. Kvamsdal, er ikke unge lenger. I skrivende stund er det ingen som står fram som naturlige arvtakere av å drifte Steinklubben, men vi håper at det dukker opp en god løsning snart.

Det som har drevet oss i alle disse årene, er at deltakerne alltid er så fornøyde med turene og roser og takker oss for at vi arrangerer dem.

Hvor mange personer som har vært innom klubben gjennom de 60 årene klubben har vært i virksomhet og hvor mange som har havnet i yrker innfor faget, har vi ikke tall på. Men vi vet at noen har blitt profesjonelle. Og stadig vekker vi spørsmål om «lever Steinklubben ennå? Jeg var med der som barn og nå har jeg et barnebarn som er så interessert i stein».

*Fossiltur til Steinsfjorden på Ringerike 18. september 1966. I referatet fra turen står det:
«Vi gikk på et korallrev og så på bølgeslagsmerker og tørkesprekker».
Klubbens første leder Thor Johne stående i forgrunnen.*

Ved årsskiftet 2024 –2025 hadde Steinklubben 47 medlemmer. Bak hvert medlem står det en familie, så antall deltakere på turer kan være ganske høyt. Siden Bjørn og Lars stadig får positive og hyggelige tilbakemeldinger etter turene, motiverer det oss til å holde på videre. Vi tar nå en sesong av gangen.

Litteratur

Funke, B. og Kvamsdal, L.O. (1995): Landets eldste geologiforening. Steinklubben i Oslo. *STEIN* 22 (2), 76–78.

Kvamsdal, L.O. (1981): Steinklubben. *NAGS-nytt* 8 (2), 14–15.

Kvamsdal, L.O. (1985): Steinklubben 20 år. *NAGS-nytt* 12 (3), 12–15.

Kvamsdal, L.O. (1990): Steinklubben 25 år. *STEIN* 17 (2), 26–29.

Kvamsdal, L.O. (2005): Steinklubben 40 år. *STEIN* 32 (1), 18–19.

Kvamsdal, L.O. (2010): Minneord over Johannes A. Dons. *STEIN*, 37 (1), 33.

Kvamsdal, L.O. (2013): Minneord om Thor A. Johnne. *STEIN* 40 (1), 36.

Kvamsdal, L.O. (2015): Steinklubben 50 år. *STEIN* 42 (2), 24–28.

Forfatter

Lars O. Kvamsdal
Tømteveien 102, 2013 Skjetten
lars.kvamsdal@outlook.com

Fossiljakt på Oustøya ved Sandvika i Bærum 14. september 1980. Klubbens leder Lars O. Kvamsdal studerer et funn. På denne turen deltok også David Bruton fra Paleontologisk Museum.

Ved smaragdgruvene på Byrud, Minnesund, Akershus 25. september 1966. På bildet ser vi førstekonservator Johannes A. Dons og geolog Ole F. Frigstad (til høyre) fra Geologisk Museum og klubbens første formann Thor Johnne (med lupe).